SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:225

av Gunilla Gomér (SD)

Kommunernas arbete mot miljö- och avfallsbrottslighet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda ett system där kommuner ges ekonomisk ersättning för tillsyn mot miljö- och avfallsbrottslighet, exempelvis genom att en del av statens intäkter från miljösanktionsavgifter återförs till kommunens tillsynsverksamhet, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Miljö- och avfallsbrottsligheten har blivit ett växande samhällsproblem. Illegal dumpning, otillåtna avfallstransporter och felaktig hantering av avfall kan generera stora vinster för oseriösa och kriminella aktörer. Samtidigt riskerar kostnaderna för kontroll, sanering och återställning att hamna hos kommunerna och ytterst hos skattebetalarna. Kommunerna har en central roll i att upptäcka denna brottslighet. Kommunala miljöinspektörer genomför kontroller, granskar verksamheter, dokumenterar överträdelser och samverkar med andra myndigheter. När brottsligheten blir mer organiserad och avancerad blir också tillsynen mer resurskrävande.

Samtidigt finns en obalans i dagens system. Kommunerna står för en betydande del av kontrollarbetet och dess kostnader, medan miljösanktionsavgifterna tillfaller staten. Det är viktigt att kommunen inte får ett direkt ekonomiskt intresse av att besluta om sanktioner i enskilda ärenden. Rättssäkerheten måste värnas. Det bör dock vara möjligt att skapa en modell där en del av statens samlade intäkter från miljösanktionsavgifterna återförs till kommunens verksamhet. Det skulle ge kommunerna bättre möjlighet att genomföra fler och mer effektiva kontroller och stärka arbetet mot illegal avfallshantering.

Miljöavfallsbrottslighet är inte enbart en miljöfråga. Den kan också vara en del av den kriminella ekonomin. Att öka risken för upptäckt är därför viktigt för både miljön

och arbetet mot organiserad brottslighet. Kommunerna är en viktig del av denna kontrollkedja och måste ges ekonomiska förutsättningar att fullgöra sitt uppdrag. Regeringen bör därför utreda ett system där kommunerna ges ekonomisk ersättning för tillsyn mot miljö- och avfallsbrottslighet exempelvis genom att en del av statens intäkter från miljösanktionsavgifter återförs till kommunernas tillsynsverksamhet.

Gunilla Gomér (SD)